

नीति तथा कार्यक्रम

स्थानीय तहको निर्वाचन पश्चात पाँचौं नीति तथा कार्यक्रमको रूपमा यस गरिमामय गाउँसभा समक्ष म्यागड गाउँपालिकाको आगामी आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ को नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गरिरहँदा गौरवको महशुस भएको छ। नेपालको युगान्तकारी राजनीतिक परिवर्तन पश्चात संस्थागत भएको संघीयता मार्फत ऐतिहासिक रूपमा अधिकार सम्पन्न भएका स्थानीय तहहरू समक्ष चुनौती र अवसरहरू दुबै छन्। सीमित साधन स्रोत र गाउँपालिका संस्थागत विकास भइ नसकेको अवस्था र स्थानीय जनताको गाउँपालिका प्रतिको अधिक अपेक्षाको बाबजुत गाउँपालिकाले स्थानीय तहको पूर्वाधार विकास र समग्र क्षेत्रको समृद्धिको लागि दृढ संकल्पित भइ अगाडी बढेको विषय सर्वविदितै छ। यसकै विचमा कोरोना रोगको महामारीबाट विश्वमै ठूलो मानवीय र आर्थिक संकट पैदा भएको अवस्थामा यो रोगले सिर्जना गरेको स्वास्थ्य संकट न्यूनिकरणमा केन्द्रीय सरकार तथा प्रदेश सरकारको तर्फबाट चालिएका कदमले केही हद सम्म मद्दत पुगेको भएतापनि यसको प्रत्यक्ष सामना स्थानीय तहले गर्नु परेको छ। कोभिड-१९ ले सिर्जना गरेको चुनौती सामना गर्दै यस गाउँपालिकाले सुशासन विकास र समृद्धिको आधारशिला तयार गर्दै सामाजिक न्याय र पूर्वाधार विकास सहितको समृद्ध गाउँपालिका निर्माणमा आगामी आर्थिक वर्षको नीति तथा कार्यक्रम केन्द्रित हुनेछ।

सोच: दिगो विकास सहित समृद्ध म्यागड गाउँपालिका निर्माण र रोजगारी सिर्जना गर्ने

लक्ष्य: प्रचुर संभावना रहेको कृषिमा आधुनिकिकरण, ब्यवसायिकरण र बजारीकरण गर्दै प्राकृतिक श्रोत साधन र मानवीय पुँजि परिचालन गरी दिगो पुर्वाधार विकास मार्फत म्यागड गाउँपालिकालाई आत्मनिर्भर, सम्मुनत र समृद्ध बनाउने ।

उद्देश्यहरू:

१. कोभिड-१९ पश्चात बन्दाबन्दीका कारण सृजना भएको आर्थिक मन्दीका कारण प्राथमिकताको आधारमा रहेको सामाजिक, आर्थिक र वन वातावरण तथा विपदलाई उच्च प्राथमिकतामा र भौतिक पूर्वाधार र संस्थागत विकास तथा सुशासन क्षेत्रलाई मध्यममा राखि आगामि आ. व. २०७८/०७९ को बजेट विनियोजन गर्ने
२. कृषि, सहकारी, उद्योग, पर्यटन, वन, जडिबुटी क्षेत्रको पहिचान, परिचालन र विकास गरी आर्थिक विकास र विस्तार गर्ने
३. पालिका स्तरीय सडक गुरुयोजना मार्फत सम्पूर्ण वडा कार्यालयहरूमा सडक सञ्जालको विस्तार, विकास र स्तरउन्नतिमा विशेष जोड दिने

४. गाँउपालिकाको निर्माणाधिन प्रशासनिक भवन र ६ नं. वडा कार्यलय भवन निर्माण समपन्न गर्दै अन्य वडा कार्यालयको भवन निर्माण कार्य निरन्तरता दिदै र विकास साझेदारहरूसँग सहकार्य गरी पूर्वधार विकासका कार्यमा तिव्रता प्रदान गर्ने
  ५. वर्तमान विषम परिस्थितिलाई मध्यनजर गर्दै कोभिड १९ प्रतिकार्य कार्यक्रम सञ्चालन, शिक्षामा वैकल्पिक पठनपाठन प्रणालीबाट विद्यार्थीको सिकाई सहजीकरण कार्य साथै सामाजिक विकासका लागि विकास साझेदारसँग सहकार्य गर्ने
  ६. सार्वजनिक तथा व्यक्तिगत जमिनमा हरियालि प्रवर्द्धन, उपभोक्ता समितिसँग सहकार्य गर्दै वन वातावरण संरक्षणका साथै प्रकोप व्यवस्थापन र राहत तथा उद्धार सामाग्रीको यथास्थितिमा भण्डारण गर्ने
  ७. गाउँपालिकाको आवधिक योजना र प्रशासनिक कार्यहरूका लागि सफटवेयर प्रणाली अवलम्बन, विविध औजारहरू प्रयोग गरी कर्मचारीलाई उत्प्रेरित गरि सेवा प्रवाह कार्यमा तिव्रता र सरलता ल्याउदै सुशासन कायम र विभिन्न तालिम मार्फत संस्थागत विकास गर्ने
- बार्षिक नीति कार्यक्रम तथा बजेट तर्जुमा गर्दा अबलम्बन गरिएका प्रमुख नीति तथा आधारहरू आगामि आ.व.२०७८/०७९ को नीति कार्यक्रम तथा बजेट तर्जुमा गर्दा देहायका बिषयहरूको आधारमा तयार गरिएको छ।

- क) नेपालको संविधानको अनुसुची ८ र ९ मा उल्लेखित स्थानिय तहको एकल तथा साझा अधिकारहरू
- ख) नेपालको संविधानमा उल्लेखित मौलिक हकहरू
- ग) नेपालको संविधान भाग ४ अन्तर्गतका राज्यका आर्थिक , सामाजिक विकास , प्राकृतिक स्रोतको उपयोग, वातावरण संरक्षण सम्बन्धी नीतिहरू, धारा ५९ को आर्थिक अधिकार, भाग १९ को आर्थिक कार्य प्रणाली
- घ) स्थानिय सरकार संचालन ऐन २०७४ ले निर्देशित गरेका व्यवस्थाहरू
- ङ) नेपालसरकारकोपन्धौं आवधिक योजनाले लिएका नीति तथा प्राथमिकताहरू,
- च) संघीय सरकारले अवलम्बन गरेमा आर्थिक तथा वित्तिय नीतिहरू
- छ) स्थानीय तहले तय गरेको प्राथमिकताहरू,
- ज) नेपालले अन्तराष्ट्रिय जगतमा जनाएका प्रतिवद्धताहरू,
- झ) विकासको समसामयिक मुद्दाहरू जस्तै सामाजिक संरक्षण , दिगोविकास, जलवायु परिवर्तन र विपद व्यवस्थापन, खाद्य तथा पोषण सुरक्षा , लैंगिक सशक्तिकरण तथा समावेशि विकास ,

वालमैत्री स्थानिय शासन , वातावरण मैत्री स्थानिय शासन लगायतका अन्तरसम्बन्धित विषयहरु

अ) परिवर्तित परिस्थितिमा कोभिड-१९ ले सिर्जना गरेका चुनौतीहरु र प्राथमिकता क्षेत्रहरु
बार्षिक नीति कार्यक्रम तथा बजेटका प्राथमिकताहरु
आगामि आ.व.२०७८।७९ को नीति कार्यक्रम तथा बजेट तयार गर्दा देहायका विषयहरुलाई प्राथमिकता दिईएको छ।

क) आर्थिक विकास र गरिवी निवारणमा प्रत्यक्ष योगदान पुर्याउने,

ख) उत्पादनमुलक र छिटो प्रतिफल दिने (ठूला आयोजनाहरुको हकमा बढिमा २ वर्ष भित्र सम्पन्न हुने)

ग) राजस्व परिचालनमा योगदान पुर्याउने,

घ) जनसहभागितामा अभिवृद्धि गर्ने,

ङ) लैंगिक समानता, सामाजिक समावेशिकरणको अभिवृद्धि गर्ने,

च) दिगो विकास, वातावरण संरक्षण र विपद व्यवस्थापनमा योगदान पुर्याउने,

छ) समुदायलाई विपद तथा जलवायु परिवर्तन उत्थानशिल बनाउने,

ज) स्थान विशषको संस्कृति र पहिचान प्रवर्द्धन गर्ने,

झ) गुणस्तरीय आधुनिक शिक्षाको लागि शिक्षामा नवप्रवर्तनको प्रयोग गर्ने

ञ) स्थानिय तहका निर्णय अनुरूप प्राथमिकताका परेका कार्यक्रमहरु

आगामी आर्थिक बर्ष यस गाउँपालिकाले अवलम्बन गर्ने क्षेत्रगत नीति तथा कार्यक्रम यस प्रकार हुनेछन्।

१. आर्थिक विकास

(क) कृषि तथा पशुपालन

- सबै वडामा कृषि पकेट क्षेत्रको पहिचान गरि ब्याबसायिक तरकारी तथा फलफुल उत्पादन गर्न आवश्यक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । साथै कृषकहरुको योगदानलाई सम्मान गर्न उत्कृष्ट किसानहरु छनौट गरि पुरस्कृत गरिने छ ।
- गाउँपालिका मा रहेका सम्पुर्ण कृषकहरुको तथ्याङ्क संकलन तथा अध्यावधिक गरि व्यवस्थित अभिलेखिकरण गरिनेछ। साथै कृषि समुहहरुको गठन तथा पुनर्गठन गरी व्यवस्थित अभिलेखिकरण गर्नुको साथै प्रभावकारी परिचालनमा जोड दिइनेछ।
- गाउँपालिका का सबै वडा समेटने गरि बाखाको साना व्यवसायिक कृषि उत्पादन केन्द्र(पकेट) विकास कार्यक्रम सञ्चालन तथा निरन्तरता गरिनेछ।

- गाउँपालिका भित्र उत्पादित कृषि उपजलाई भण्डारण गर्न शीत गृह निर्माण गरी सञ्चालन गरिनेछ ।
- नगदेवालीको रूपमा रहेको चिया खेतिलाई विकास गर्न चिया प्रशोधन केन्द्र निर्माण गरिनेछ ।
- रैथाने बाली हरुको संरक्षण र सम्बर्द्धन को लागि रैथाने वालीप्रवर्द्धन गर्नुका साथै राष्ट्रिय र स्थानीय महत्वका खाद्य तथा पोषण सुरक्षामा टेवा पुर्याउने बाली वस्तु साना व्यवसायिक कृषि उत्पादन केन्द्र (पकेट)विकास कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
- गाउँपालिकाले निश्चित मापदण्ड र कार्यविधि निर्धारण गरि कृषि तथा पशुपन्छि विकासको क्षेत्रमा मागमा आधारित अनुदान कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । मागमा आधारित अनुदान कार्यक्रमको लागि कृषि समुह तथा सहकारीलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।
- गाँउपालिकामा पशु कृत्रिम गर्भाधारण कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- स्थायी रूपमा कृषि तथा पशुका प्राविधिक कर्मचारीहरु पदपूर्ति नभए सम्मको लागि एक गाँउ एक प्रविधिकको रूपमा करारमा कार्यरत कर्मचारीहरुलाई निरन्तरता दिईने छ ।

(ख) लघु-उद्योग/ व्यवसाय तथा वाणिज्य

- स्थानिय स्तरमा रोजगारी सृजना गर्न लघु उद्यममा सम्बन्धी तालिमहरु संचालन गर्दा बिदेशबाट रोजगारी गुमाई फर्किएका , बेरोजगार युवाहरु दलित तथा महिलाहरु ,लाई प्राथमिकता दीई कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- गाउँपालिका भित्र संचालनमा रहेका होटल , पसल लगायत सबै व्यवसायलाई अनिवार्य रूपमा दर्ता गर्न ब्याबसाय दर्ता शिविर संचालन गरी ब्यबस्थित गरिनेछ । साथै सबै ब्याबसायमा मूल्य सुची राख्न प्रोत्साहित गर्नेछ ।
- लघु उद्योगमा संलग्न उद्यमीहरुको प्रतिस्पर्धामा छनौट भएका व्यवसाय विकास सेवा प्रदायक संस्थाहरु मार्फत लघु उद्यम विकास मोडेलमा नयाँ उद्यमी सिर्जना गर्नुको साथै गाउँपालिका क्षेत्र भित्र रहेका उद्यमीहरुको स्तरोन्नती गरिनेछ ।
- म्यागड गाँउपालिकाका प्रत्येक वडाहरुलाई एक वडा एक उत्पादन, वडागत पहिचान उत्पादन तथा पकेट क्षेत्रका रूपमा विकास गरिनेछ । यसरी एक वडा एक उत्पादन, वडागत पहिचान वा पकेट क्षेत्रका रूपमा विकास गर्दा स्थानिय स्रोतहरुको परिचालनमा जोड दिई बजार व्यवस्थापनमा सहजीकरण गरिनेछ ।

(ग) सहकारी:

- सहकारी सम्बन्धी नयाँ नीति, कानून, नियम, मापदण्ड निर्माण गरि सहकारी संस्थाहरूको संचालन तथा व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी बनाइनेछ। गाउँपालिका क्षेत्रभित्र कार्यरत सहकारी संस्थाहरूको नियमनमा कडाइ गरी नियमित प्रतिवेदन प्रणालीलाई अनिवार्य गरिनेछ।

घ) पर्यटन तथा संस्कृति प्रवर्धन:

- यस गाउँपालिका भित्रको पर्यटन क्षेत्र पहिचान गरि प्रचार प्रसारको निम्ति गाउँपालिकाको भिडियो प्रोफाइल तयार गरिनेछ।
- गाउँपालिका क्षेत्र भित्र होमस्टे सेवा प्रवर्द्धनको लागि उद्यमीहरू पहिचान गरि तालिम प्रदान गरिने छ।
- यस गाउँपालिकामा चलन चलितमा रहेको प्राचिन, ऐतिहासिक तथा साँस्कृतिक परम्परागत जात्रालाई पहिचान अभिलेखीकरण गरी सम्पूर्ण साँस्कृतिक परम्पराको संरक्षणमा जोड दिइनेछ।

२. पूर्वाधार विकास

- श्रममुलक पूर्वाधारका योजनाहरू मार्फत बिदेशबाट रोजगारी गुमाई फर्किएका र बेरोजगार युवाहरूलाई स्थानिय स्तरमा रोजगारी प्रदान गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाको सबै बस्तिहरूलाई जोड्ने सडकहरूलाई व्यवस्थित गर्न गाउँपालिका स्तरीय सडक गुरुयोजना निर्माण गरिने छ।
- चलिरहेको तथा नवनिर्माण हुने सडकहरू निर्माण गर्दा वातावरणमैत्री सडक बनाउन बायो इन्जिनियरिङ (Bio Engineering) लाई बिशेष जोड दिईने छ। साथै गाउँपालिका केन्द्र देखि वडा सम्म जोड्ने सडक स्तरोन्नतीलाई विशेष प्राथमिकतामा राखिनेछ।
- पूर्वाधारहरूको नियमित तथा दिगो रूपमा संचालन गर्न मर्मत सुधारको लागी छुट्टै मर्मत तथा सम्भार कोषको स्थापना गरी नियमित रूपमा संचालन हुने व्यवस्था गरिनेछ ।
- राष्ट्रिय भवन सहिता तथा मापदण्ड बमोजिम गा.पा. स्तरीय कार्यविधि निर्माण गरि यस अघिनै निर्माण सम्पन्न भएका घरहरूको अभिलेखीकरण तथा नयाँ निर्माण हुने भवनहरूको नक्सापास गर्ने कार्यलाई अनिवार्य गरिने छ।

घ) उपभोक्ता समिति

- उपभोक्ता समिति मार्फत निर्माण हुने सम्पूर्ण योजनाहरूको हकमा लागत सहभागिता न्यूनतम ५% कायम गरिनेछ। आगामी आर्थिक वर्षमा उपभोक्ता समितिबाट संचालन गरिने

आयोजनाहरूको सम्झौता चैत मसान्तसम्म हुने व्यवस्था लाई निरन्तरता दिइनेछ। साथै उपभोक्ता समितिहरूबाट ज्येष्ठ मसान्तसम्म आयोजना सम्पन्न गर्नुपर्ने व्यवस्था अनिवार्य रूपमा लागु गरिनेछ।

ड) सिंचाई

- कृषकहरूको माग तथा प्राथमिकताका र आवश्यकताको पहिचान गरि संचालनमा रहेका सिंचाई आयोजना र नयाँ निर्माण हुने आयोजनाहरूका लागि जनसहभागितामा निर्माण कार्य सुनिश्चित हुने गरी उपभोक्ता समुह मार्फत संचालन गरिनेछ।

३.सामाजिक विकास

(क) शिक्षा:

- नेपालको संविधान र स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ अनुसार माध्यमिक तहसम्मको शिक्षा व्यवस्थापनको जिम्मेवारी स्थानीय तहको अधिकारक्षेत्र भित्र रहकोमा गाउँपालिका क्षेत्रभित्र संचालित विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तर सुधारमा गाउँपालिकाले विशेष प्राथमिकता दिनेछ।
- कोभिड १९ महामारीले विद्यालय शिक्षण सिकाइमा पारेको प्रभावलाई न्यूनिकरण गर्न वैकल्पिक पद्धति मार्फत शिक्षण सिकाइलाई नै निरन्तरता दिइनेछ।
- विद्यालय जाने उमेर समूहका सबै बालबालिकालाई विद्यालयमा अनिवार्य रूपमा भर्ना गर्ने वातावरण निर्माण गरिनेपालको संविधान र अन्तराष्ट्रिय प्रतिबद्धता अनुसार शिक्षामा सबै बाल बालिकाहरूको पहुँच सुनिश्चित गर्न विद्यालय नजाने बालबालिकाको संख्या शून्य बनाइनेछ।
- विद्यालय बाहिर रहेका बालबालिकाहरूलाई विद्यालयमा ल्याउने, वैकल्पिकशिक्षाको गुणस्तर बृद्धि गर्ने, सबै विद्यालयलाई विज्ञान र प्रविधिसँग, इन्टरनेट सहितको कम्प्युटर तथा सूचना प्रविधिको विकास गर्ने बालमैत्री विद्यालय निर्माण गरिनेछ।
- विद्यालयमा अध्ययनरत किशोरीहरूलाई स्वच्छ महिनावारीको लागि सबै विद्यालयमा निशुल्क प्याड वितरण कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- यस गाउँपालिका अन्तरगत रहेका सबै सामुदायिक विद्यालयहरूमा कक्षा १ देखि ५ सम्म अध्ययनरत सबै बालबालिकाहरूलाई स्थानीयस्तरमा उपलब्ध पोषण युक्त र स्वथकर दिवा खाजा खुवाउनका लागि घरेलु उत्पादनमा आधारित दिवा खाजा कार्यक्रम निरन्तरता दिइनेछ । दिवा खाजा लाइ थप व्यवस्थित गर्न साप्ताहिक मेनु निर्धारण, पत्रु खाजा निषेध गर्नुका साथै विद्यालयमा एक जना सम्पर्क शिक्षक तोकिनेछ र नियमित अनुगमनको व्यवस्थालाई निरन्तरता दिइनेछ ।

- दिवा खाजा कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाउन निजी क्षेत्र तथा स्थानीय गैर सरकारी संघसंस्था र निकाय संग समन्वय र साभेदारीलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- यस गाउँपालिका भित्रको सामुदायिक विद्यालयबाट विद्यालय तह पार गरि उच्च/प्राविधिक शिक्षा अध्ययन गर्ने विद्यार्थीहरूलाई कार्यविधि बनाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- कक्षा १ देखि ५ सम्म स्थानीय पाठ्यक्रम लागु गरिनेछ । कक्षा ६ देखि ८ को स्थानीय पाठ्यक्रम निर्माण गरिनेछ ।
- विद्यालय अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण सुचकमा आधारित बनाइ थप प्रभावकारी बनाइने छ ।
- दरबन्दी अनुसारको शिक्षकहरूको व्यवस्था नभएका विद्यालयहरूमा स्रोत व्यवस्था गरी गुणस्तरीय शिक्षा सुनिश्चित गर्ने वातावरण मिलाइनेछ ।
- विद्यालयमा कार्यरत बाल शिक्षक, लेखापाल, का. स. र निजी स्रोतका शिक्षकलाई प्रतिमहिना आ. व. २०७८/०७९ बाट दुई हजार रुपैया थप गरिनेछ ।
- शिक्षकको क्षमता विकास का कार्यक्रम संचालन गरिनुका साथ साथै उत्कृष्ट शिक्षक तथा विद्यार्थीलाई पुरस्कृत गरिनेछ ।

(ख) स्वास्थ्य:

- कोभिड महामारीबाट संक्रमित बिरामीहरूको उपचारमा कुनै कमी हुन दिइनेछैन र आवश्यक स्वास्थ्य सामग्री देउराली प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रमा उपलब्ध तथा व्यवस्थापन गरिनेछ । होम आईसोलेसनमा बस्नेहरूको लागी स्वास्थ्य सामग्रीको उपलब्ध गराउनुका साथै स्वास्थ्य परामर्शको सहज व्यवस्था गरिनेछ ।
- गा.पा.का सबै बर्थिड सेन्टर हरू को सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउन अक्सिजन सिलिन्डर, नेबुलाईजर लगायतका सामग्रीहरूको यथोचित प्रबन्ध मिलाइनेछ ।
- गाउँपालिका भित्रका स्वास्थ्य संस्थाहरूमा स्थायी स्वास्थ्यकर्मी नियुक्ति भई नआए सम्म हाल करार सेवामा कार्यरत स्वास्थ्यकर्मीलाई निरन्तरता दिइने छ ।
- ६० वर्ष उमेर पुगेका महिला स्वास्थ्य स्वयं-सेविकालाई स-सम्मानआर्थिक प्रोत्साहन सहित बिदाई गरि नयाँ नियुक्ति गरिने छ ।
- वडामा रहेका बर्थिड सेन्टरहरूमा अल्ट्रासाउन्ड सहितको गर्भ जाँचलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- गर्भवति महिलालाई सुत्केरी गराउन स्वास्थ्य संस्थामा ल्याउन सहयोग गर्ने महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविकालाई रु ५०० प्रोत्साहन स्वरूप उपलब्ध गराइने कार्यक्रमलाई निरन्तरता

दिइनेछ। गाउँपालिका भित्रको बर्थिङ सेन्टरमा सुत्केरी गराउन नसक्ने अवस्था आइ अन्यत्र लैजान सिफारिस भएको अवस्थामा मापदण्ड बनाइ ऐम्बुलेन्स भाडा बापत अधिकतम रु ५००० सम्म सुत्केरी महिलालाई प्रदान गरिनेछ।

- गाउँपालिकाको सबै वडा समेट्ने गरी जेष्ठ नागरिक स्वास्थ्य परिक्षण र समान कार्यक्रम लाई निरन्तरता दिइनेछ।
- सबै स्वास्थ्य संस्थाहरूमा आवश्यक औषधीको पर्याप्त व्यवस्था गरिनेछ। जनताको घरदैलोमा स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्न निशुल्क स्वास्थ्य शिविरहरू संचालन गरि लक्षित वर्ग को स्वास्थ्य सेवामा पहुँच सुनिश्चित गरिनेछ।

(ग) खानेपानी

- खानेपानी तथा सरसफाई गुरु योजना (WASH MasterPlan)निर्माण गरि गा.पा. स्तरीय खानेपानी तथा सरसफाईको कार्यलाई व्यवस्थित गरिनेछ।
- सञ्चालनमा आएका खानेपानी आयोजनाहरूलाई अवस्था अनुसार, मर्मत संभार संरक्षण गरी १ घर १ धाराको नीति अनुरूप उपभोक्ताको मागमा आधारित सहयोग कार्यक्रम संचालन गरिनेछ। साझेदार संस्थाहरूको सहयोगमा खानेपानी आयोजनाहरू निर्माण गरिनेछ।

घ) लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण

- बालबालिका, महिला, दलित, आदिवासि जनजाति, युवा, जेष्ठनागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, अल्पसंख्यक, विपन्न वर्ग र क्षेत्रलाई प्रतिस्पर्धी जनशक्तिको रूपमा सशक्त बनाउन क्षमता विकास, सामाजिक सशक्तिकरण, सिपमुलक तालिम र आयआर्जनका कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ।
- बाल विवाह अन्त्यको लागि बालविवाह मुक्त अभियान सञ्चालन तथा निरन्तरता गरिनेछ।
- बालक्लवको क्षमता विकास कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ।
- लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणका नीति, ऐन, नियम, कार्यविधि बनाई, लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट (GRB) तर्जुमा प्रक्रिया अवलम्बन गरिनुका साथै पालिका स्तरीय अभिमुखीकरण गर्दै योजना तर्जुमा प्रक्रियामा सबै प्रकारका लिङ्ग र समुदायको अर्थपूर्ण सहभागिता बढाउन पहल गरिनेछ।
- बाल मैत्री स्थानीय तह घोषण गर्न प्रोत्साहन कार्यक्रमहरू र बाबुआमा विहिन बालबालिका संरक्षण सञ्चालन कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ।

- विभिन्न आयआर्जनका लागि सिप विकास तालिम (जस्तै: मोटर साईकल, मोवाइल, सवारी चालक, कम्प्युटर, कपाल काट्ने, प्लम्बिङ्ग, कुक आदि) लाभग्राही छनौट गर्दा जोखिम (एकल महिला, जेष्ठ नागरिक, अपांगता भएका व्यक्ति आदी) प्राथमिकतामा राखेर कार्यक्रम सञ्चालनलाई निरन्तरता गरिनेछ ।
- जोखिममा रहेका समुदायलाई उपलब्ध राज्यका सेवा, सुविधा, नीति, कानून र संवैधानिक व्यवस्था र पालिकाले उपलब्ध गराउने सेवा तथा सुविधाका सम्बन्धमा एकदिने अभिमुखिकरण कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- गाँउपालिका भित्रका महिला समुहहरूको गठनलाई प्रोत्साहन दिइ समुहको लागि नेतृत्व विकास सम्बन्धी तालिमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ज्येष्ठ नागरिक परिचयपत्र, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई अपाङ्गता परिचयपत्र, एकल महिला परिचयपत्र वितरण कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- लक्षित वर्गको कार्यक्रम मार्फत दलित समुदायको परम्परागत उद्यमशिलता विकासको क्षेत्रमा कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूका लागि समुदायमा पुनर्स्थापना कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

ड) युवा तथा खेलकुद

- गाँउपालिका स्तरीय राष्ट्रपति रनिडसिल्ड प्रतियोगितालाई निरन्तरता दिईने छ । साथै गाँउपालिका स्तरीय अन्य खेलकूद कार्यक्रमलाईलाई प्रवर्द्धन गरिनेछ ।

च) सरसफाई तथा फोहोरमैला व्यवस्थापन

- “स्वच्छ गाउँपालिका स्वास्थ्य गाउँपालिका निर्माणको लागि प्रत्येक वडामा गठन हुने टोल सुधार समिति मार्फत फोहोरमैला व्यवस्थापन गरिने छ ।
- टोल सुधार समितिको सिफारिसमा गाउँपालिकाले उचित स्थानमा ल्याण्ड फिल साइडको व्यवस्था गरिनेछ ।

४. वन, वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन

- गाउँपालिकामा विपद व्यवस्थापन ऐन, नियम, कार्यविधि तयार गरि गाँउपालिका र वडा स्तरमा रहेको विपद व्यवस्थापन समितिहरू पुनर्गठन गरी विपद व्यवस्थापन कार्यलाई प्रवाहकारी बनाईने छ । प्रकृतिक प्रकोपको संभावना पहिचान गरि विपद व्यवस्थापन न्यूनीकरण कार्ययोजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।

- प्राकृतिक प्रकोप तथा विपद व्यवस्थापनको लागि गाउँपालिकामा विपद व्यवस्थापन कोषको व्यवस्था गरिनुको साथै विपदको समयमा आवश्यक हुने उद्धार तथा राहत सामग्रीको भण्डारण गरिनेछ ।
- गाउँपालिकामा विपदको समयमा तत्काल परिचालन गर्न Rapid Response Team गठन गरि सुरक्षा निकायसँगको समन्वयमा तालिम प्रदान गरिनेछ । साथै प्राकृतिक प्रकोप तथा विपद परेका व्यक्ति तथा घरपरिवारलाई विपदको प्रकृति हेरि राहत सहयोग गरिनेछ ।
- गाउँपालिकामा भित्रै फलफुल, जडीबुटी र अन्य वनस्पतिजन्य बोटबिरुवाको नर्सरी स्थापना गरिनेछ । वातावरण संरक्षणका लागि व्यक्तिगत तथा सार्वजनिक जमिनमा हरियाली प्रबर्द्धन तथा आयआर्जनमा समेत योगदान पुग्ने गरी आगामी आर्थिक बर्ष भित्र विभिन्न जातका फलफुलका बिरुवा वृक्षारोपण गरिनेछ । वनजंगलको संरक्षणको लागि सामुदायिक वन उपभोक्ता समितिसँग सहकार्य गरिनेछ ।
- सडक संजालको विस्तारको कारण जोखिम भएका बस्ती तथा क्षेत्रमा संरक्षणको लागि आवश्यक तार जाली व्यवस्था गरि जनसहभागितामा कार्यक्रम संचालनमा गरिनेछ ।

५. सुशासन तथा संस्थागत विकास

- कर्मचारीहरूको क्षमता विकासको कार्यक्रम संचालन गरी सबै कर्मचारीहरूलाई सुचना प्रविधि सीपयुक्त बनाइनुको साथै कर्मचारीहरूलाई पेशागत प्रशिक्षणमा सहभागी गराइनेछ ।
- कर्मचारीलाई नेपाल सरकारले निर्धारण गरे बमोजिम तलब भत्ता उपलब्ध गराइनेछ । कर्मचारी प्रोत्साहन स्वरूप निश्चित मापदण्ड बनाई स्थायी कर्मचारीहरूलाई आवास सुबिधा उपलब्ध लाई निरन्तरता दिनुका साथै कर्मचारीहरूलाई प्रोत्साहनका पर्यटन काज कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- गाउँपालिकामा बजेट निर्माण तथा लेखा सम्बन्धी कार्यहरू SuTRA प्रणालीबाट संचालन हुँदै आएकोमा आगामी वर्षबाट विद्युतीय सेवाको विकास र विस्तारको लागि योजना, जिन्सी र राजस्व सम्बन्धी कार्यहरू सफ्टवेयर प्रणालीबाट संचालनको लागि आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ । कार्यलयहरूमा विद्युतीय हाजिरी, कम्प्यूटर तथा इटरनेको प्रयोग प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- हाल वडा नं. २, ५ र ६ मा व्यक्तिगत घटना दर्ताको कार्य अनलाईन प्रणाली मार्फत हुँदै आएकोमा आगामी आर्थिक बर्षबाट सबै वडामा अनलाईन व्यक्तिगत घटना दर्ता कार्यलाई अनिवार्य गरिनेछ ।
- प्राकृतिक प्रकोप तथा भवितव्य घटनाहरूबाट कार्यालयको लेखा तथा प्रशासनिक अभिलेखको संरक्षणको लागि अभिलेखहरूलाई डिजिटाइजेसन (Digitization) गरी सुरक्षित गरिनेछ ।

- अनुगमन मूल्याङ्कन प्रणाली सम्बन्धी कानून /कार्यविधि निर्माण गरि गाउँपालिकाको सेवा प्रवाह तथा आयोजना कार्यान्वयनको प्रभावकारी अनुगमन तथा मुल्याङ्कन गरिनेछ।
- सार्वजनिक सुनुवाई कार्यविधिलाई निर्माण गरि कार्यान्वयन मा ल्याईनेछ । सुशासनका अन्य औजारहरूलाई क्रमशः कार्यान्वयनमा ल्याईने छ। समय भित्र पेशकी तथा बेरुजु फछ्यौटलाई प्रथमिकता दिइनेछ।
- नुवाकोट जिल्लाभित्र प्रकाशन तथा प्रसारण हुने संचार माध्यमहरूलाई लोककल्याणकारी विज्ञापनको रूपमा आवश्यक सहयोग उपलब्ध गराइनेछ। म्यागड गाउँपालिकाको विकास सम्बन्धी सकारात्मक समाचार सम्प्रेषण गर्ने पत्रकार छनौट गरी विकास पत्रकारीता पुरस्कार प्रदान गरिनेछ।
- ने. वि. प्रा. सँगको सहकार्यमा पुरानो नाङ्गो तार हटाई ABCकेबुललाई जडान गरिनेछ।
- गाउँपालिकाले आफ्नो नीति तथा कार्यक्रम अनुसार संघसंस्था सँग साझेदारीमा कार्य गर्न साझेदारी कोष राखिनेछ।

राजश्व तर्फः

- यस गाउँ पालिकाले आगामी आ.व. ब्यबसायिक कर योजनालाई समेटेर विकास साझेदार सँग सहकार्य गरी राजश्व सुधार कार्ययोजना संचालनमा ल्याई राजश्वको दर भन्दा दायरा बढाउने नीति अबलम्बन गरिनेछ ।
- कोभिड १९ का कारण ब्यबसायी तथा अन्य करदाताहरूको समस्यालाई ध्यानमा राखी राजश्व संकलनका मापदण्डहरू तय गरिनेछ ।
- आम जनता र ब्यबसायीलाई राजश्वको महत्वबारे जनचेतना बृद्धि गर्न कर शिक्षामा विशेष जोड दिईनेछ।
- दलित, एकल महिला, अपांग, भूकम्पबाट बिस्थापित ब्यबसायीलाई करमा सहुलियत गर्ने नीति लिईनेछ। साथै गाउँपालिकालाई सबै भन्दा बढी कर तिर्ने व्यक्ति र ब्यबसायिक संस्थालाई सम्मान गर्ने ब्यबस्था गरिनेछ।